

עין משפט נר מצוה

ב מ מיי פ"א מה'ל כהדות ה' ג סמג ענין קמה קמו טעם"י ייד פי שו סעיף ה:

שיטה מקובצת

א] לבכור מחברא מעשר גאולה גאולה כמותו: ב איכא מיד דמחיים: ג שחיטה דאקלישא ליה: ד פדיונו אינו דין דלא מיפריק: ט אמינא מודבן הוא דלא איזדבוני: ו הכהן עז הככור וכו': ז וכו' מתיירן אפילו: ח לך כחזה התנפה ושוק הימין מה: ט א כי בעלים הקדש: י הילכן כמיומה לוי: יא למיגר רבא אמר לא: יב ויחיתוהו בי בעלים לא מודבן טידי ומה"ד חולין: יג דלא אסר: יד דוקא ליכא למידק אסר: טו העמדה והערכה: טז דחיל הוא קאסר: יז מודאפקי למכירה בלשון: יח דא"כ בגאולה לא: יט חיבת אפילו נמחק: כ היא ריע מתיר אליבא: כא מה התם בחדה: כב חיבת פסק דפריש: כג ומחלוקת בבחיאת הלכתא סתם מתני כדאימא בחולין וכו"ש הטא דסתם לן בלשון ב"ה דעריך משאר כר והא דפריש: כד שאמר ואני: כה דר"ע נמי מצו: כו וגמר סיג' וספק חד: כז עקיבא דפירש שהחלב מותר להאכילו לעובר כוכבים: כח דרשא דואכלת ולא: כט טעה ואשכחן ליה כמה סתמי הכי לעיל בפ' הלוקח בהמה גבי חררת: ל גבי מבכרת יצא רובו ה"ו יקבר מכל תנן אין איה: לא אמר פי' שיהא: לב לן ונבטורה נמי: לד כחכמים פי' דאמרי: לה דינא בקבורה כשמתו: לו נתן יקבר כשנשחט: לז טריפה נמי הוי: לח הא דהנן בבס': לח שער לשאר דכה"ג: לח מתני' דהתם דקתני:

רבינו גרשום

נתנו ענין למעשר האי לא יגאל יתירא ולמכירה: והאי בעי העמדה והערכה: קודם שיגאל וי אפשר להעמידן שכבר נשחט אלא ש"מ לא ימכר הוא: הניחא למ"ד קדשימזבח היו בכלל מצות העמדה והערכה אמרת דלא מתירן בלא יגאל משם: אלא למ"ד וכו'. אמר לך רב איש און הכי קא אמרינן כלומר מוא דייקנין דלא ימכר הוא דמי איכא מיד דמחיים כי אלים למיתאס פדיונו לא מיפריק ולאחר שחיטה דלא אלים מיפריק אלא ש"מ דהאי לא יגאל לא ימכר הוא: לא ימנה ישראל עם הכהן. על הבכור בעל מום ולאכול עמו:

לב:

יט **פסק** מתני' מני רבי עקיבא היא. ואומר ר"י להלכתא ככ"ה דמתניתין דשרו אפי' לעובד כוכבים ולא ככ"ה דצרייתא

דאסרי^ט ופליגי אר' עקיבא דהוי סתם במתני' ומחלוקת בצרייתא יג דהוי הלכתא כסתם דמתני' כדאימא כהחולץ (וימות דף מז.)^י וכו"ש

דהכא דסתם לן כלשון צרייתא דעדיף משאר סתמי כדאימא בסוף שבת (דף קטו.) והא^י דפרישנא בסמוך טעמא דרבי עקיבא מדכתיב כזכי וכאיל ואמרינן דלידך מוקים לה כר' אלעזר הקפר פי' דדריש בריש פרק שני דחולין (דף כח.) מה פסולי המוקדשים ששחיטה אף כזי ואיל ששחיטה ועוף אין לו שחיטה אלא מדברי סופרים משמע דר"ע לית ליה דרבי אלעזר הקפר אלא סבר לה כרבי דדריש שחיטה מוזנחת כאשר צותין למלמד שננטוה משה על רוב אחד צנור ועל רוב שנים כזהמה דלמא הכי קי"ל כרבי ואע"ג דרבי יוסי בר חנינא צנויר צפרק מי שאמר (י"דף כט.) סובר דאין שחיטה לעוף מה"מ אין ראיה ממנו שיהא הלכה כן דמנא הוא כדמוכח התם ועוד דר"ע יט מני סבר כר' אלעזר הקפר יט וגמר חד מצני וחד מאיל דפרישית לעיל בפ' שני (דף טו.) גבי מה כזי ואיל פטורין מן הבכורה כו' ובהלכות גדולות משמע שרואה לפסוק ככ"ה דצרייתא ומשמע נמי דמדרבנן היא דפליגי ארבי עקיבא יט^י דפירשו שהחלב מותר לעובד כוכבים משום דאיתקש פסולי המוקדשים לאיל וזכי והבשר אסור להאכילו לעובד כוכבים מדרבנן ואין להביא ראיה דאסור לעובד כוכבים משום דקי"ל כההוא דרשא יט ואכלת ולא לכלבין וה"ה לעובד כוכבים כדמוכח בפ' כל שעה (פסחים דף טט.) יטא דאשכחן כמה סתמי כהך דאימא הכא צפרק הלוקח כזהמה (דף כא:) לעיל גבי חררת דס דתני יקבר וצפרק עד כמה (לעיל דף כח.) מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר ולקמן צפרקין (דף לו.) השוחט את הבכור ונודע (עד) שלא הראהו כו' הבשר יקבר וצפ' כזהמה המקשה (חולין דף סט:) גבי ט יא' רובו ה"ו יקבר ט אכל היך אין ראיה דשפיר אחיז כר"ע דהא לר"ע גופיה שמעינן ליה צפרק טבול יוס (זחמים דף קג וקד.) דאמר מדבריו למדנו שהשוחט את הבכור ונמנא טריפה שיאותו הכהנים צערו משמע דבשרס אסור בהנאה והיינו טעמא כדפרישנא לעיל בפ' שני (דף יד.)

גבי קדשים שקדם מום קבוע להקדש דהיכא דשרי לישראל הוא דאיתקש לזכי ואיל ואשרי אפילו לעובד כוכבים ולא איתסר מואכלת ולא לכלבין ואפי' רבי עקיבא מודה כדאמר בפ' טבול יוס (זחמים דף קד.) ואף ר"ע לא אמר^{לב} שיהא העור מותר אפי' בגבולין אלא כשהתירו מומחה אכל לא התירו מומחה לא יט ובטריפה נמי^ט ואע"ג דשרי ר"ע העור אין הלכה כמותו כדמסקינן התם והלכתא כחכמים לט דאמרי אין לא ראיתי ראיה אלא יא' לזית השריפה ומיהו לדידן לא בעי שריפה דהתם^ט צמקדש הוא דבעי שריפה צמקדש קאי ומ"ש שס בצפרים והלכתא כחכמים בשר צקצורה והעור בשריפה פי' שס רש"י דלא גרס ליה דרבנן דאמרי צעור אלא יא' לזית השריפה לאו אדר"ע קיימי דאירי בצכור בגבולין אלא אדרבי חנינא דאירי צקדשי המקדש ומיהו קשיא בצרייתא דלקמן צשמעמין (דף לג.) גבי שתי חטאות אחת תמימה ואחת צעלת מום דקאמר ר' אלעזר ברי"ש אפי' בשר צעלת מום צקדרה וגזרק דמה של תמימה אסורה וקתני עלה צתמורה צפ' ולד חטאת (דף דג.) יוצא לזית השריפה והשתא מאיזה טעם היא בשריפה כל עיקר פסולה לא הוי אלא משום דהויא כחטאת שכפרו בעליה דמתה וחתטאות המתות דינא^ט כשמתו ואי משום דכי נשחטו הויא ליה כעין קדשים פסולים שנפסלו אחר שחיטה שיוצאים לזית השריפה הא^ט צככור תנן לט דסבר כשנשחט שלא על פי מומחה וכשנמנא טריפה לט הוי צקצורה כדפרישית ושמא יש לחלק בין צומן הזה לזמן בית המקדש ואם היינו מחלקים בין נשחט שלא על פי מומחה לשאר פסול שאירע אחר שחיטה הימא מיושבת גירסת הספרים דזחמים אלא שנגרסו אפכה והלכתא כחכמים בשר בשריפה ועור צקצורה וצומן הזה הוא דקאמר שלא החמירו על העור לשורפו כמו הבשר ואת"מ ש הא^ט צמס' ערלה (פ"ג מ"ג) ומיימי לה צפ"צ דתמורה (דף דג.) האורג מלא הסיט מנאמר הצכור ידלק הנגד וצכל הנך שהצאתי משמע דדינו של צכור צקצורה ואין לחלק בין צ"י שער לט לשער דכה"ג פריך משער נוזר ופטר חמור דתנן התם יקבר וצמס' ערלה (שס) תנן בשער^ט ובצפר חמור ידלק ואין נראה לדחות דהתם פריך משום דמשמע ליה מתני' לט התם דקתני שער נוזר ופטר חמור דקאי שער אתרווייהו ועוד תניא נמי צתוספתא התולא נמר מצכור חס והניחו בחלון אע"ג שגולד לו מוס לאחר מכאן ושחטו הרי זה יקבר וי"ל דאיכא לשנויי הכא כדמשני התם אפטר חמור כאן צצק כאן בשער פי' שער ממנהר לכלות וסגי ליה צקצורה אכל אס עשה ממנו צגד חיישינן שמא יוציאוהו אחר שנקבר וצעי שריפה ואיכא דמשני התם ומוקי לה כר' יהודה דאמר אס ראה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקצרים רשאי:

כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות

סנהו ענין למעשר. למכירה: מסתברא דאמעשר שדינן ליה שכן גאולה כמותו כך שמעמי. ויש לי הרצה להשיב חדא דקאמר אי טו צבעלים הקדש נינהו והרי הקדש צר פדייה שהרי קדשי צדק הבית טו צבעלים קדשי מוצח כדכתיב^ט ואם המקדיש יגאל את ביתו ובעל נפדין כקדשי מוצח כדכתיב^ט

כרחין אינטריך למכתב צחרמים^י לא יגאל ועוד דקאמר תנהו ענין למעשר ומה לנו להביא לא יגאל אמעשר הרי כבר נאמר צו^י לא יגאל ואם למכירה קאמר היה לו עוד לומר אס אינו ענין לגאולה תנהו ענין למכירה אי נמי הוה ליה למימר לא יגאל דחרמים למה לי ש"מ לאפנויי ולדון גזירה שוה דמה כאן מכירה עמו אף מעשר מכירה עמו. הילכך י' מדומה לי דהכי מציגי לך למיגרס יטא אמר רבא לא ימכר דחרמים לא צריך והכי פירושה רבא אמר בלא גזירה שוה נפקא לן צמעשר דאין נמכר דלא ימכר דחרמים^י לא צריך הקדש נינהו והקדש אין הרשות ציד צעלים למוכרו לאחרים אלא לגזר מנכר וה"נ כל כמה דאימנאו יט^י ציד צעלים לא מודנן חולין נינהו וממכרין מנהו ענין למעשר דלא ימכר וכן עיקר: מנא אמינא לה. יט מדלא^י אסר ליה אלא מחיים דאי גאולה צבעלים דוקא יט ולמדק הא לאחר שחיטה נגאל ותופס את דמיו: טו העמדה והערכה צעי אלא. ודאי לימיה צתורת פדיון כלל ואינו קדוש לתפוס את דמיו צקדושה והאי לא יגאל לא ימכר הוא ומשום דעדיד ציה עובדא דחול קאסר ליה רחמנא הילכך מחיים דחמירא קדושהיא אסור לאחר שחיטה דאקלישא קדושהיא דהא נשחט צחון לאכילת זרים שרי למכור: גאולה משמע צבעלים ותופס ליה פדיונו דאי אין תופס פדיונו למה להו לצעלי לפדותו אלא לאו ש"מ לא ימכר משום עובדין דחול יט קאסר ליה קרא: להכי כפצ לא יגאל יט דמדאפיק מכירה בשלון גאולה שמע מינה דלא איזדבוני מיוזבן הוא ולא אפרוקי מיפריק ונגאולה גרידמא ליכא לאוקמה דא"כ יט לא מאנין למידק הא

לאחר שחיטה נגאל: **מתני'** לא ימנה. יט אפי' אס יזמן כהן אורח ישראל על הצכור צעל מוס לא יאכל עמו: **גב' מסני'**. דשרי עובד כוכבים צאכילת צכור: **מני ר' עקיבא היא.** ט דמתיר אליבא דצ"ה קאמר ר' עקיבא דצית הלל מתירין אפי' עובד כוכבים: **מה יטא צחזה ושוק כהנים אין ישראל לא.** דכתיב ויקרא^י וחתה וצניך וצנונין אחק: הני

לאחר שחיטה נגאל: **מתני'** לא ימנה. יט אפי' אס יזמן כהן אורח ישראל על הצכור צעל מוס לא יאכל עמו: **גב' מסני'**. דשרי עובד כוכבים צאכילת צכור: **מני ר' עקיבא היא.** ט דמתיר אליבא דצ"ה קאמר ר' עקיבא דצית הלל מתירין אפי' עובד כוכבים: **מה יטא צחזה ושוק כהנים אין ישראל לא.** דכתיב ויקרא^י וחתה וצניך וצנונין אחק: הני

ובית

מסורת הש"ס

א] (לעיל לא:.) ב] נשטעות יא: חולין קלה:.) ג] (לעיל יד: תמורה לג:.) ד] (תמורה כד:.) ה] (על הצכור כך איתא צמשנה שמשניות,) ו] (ויקרא כז,) ז] כי צעלים לא מודנן ואי כי כהן חולין נינהו וממכרים אא"ע אחרמים תנהו ענין אמעשר דלא כי צ"ק, ח] דלא יגאל דמעשר לא ימכר הוא מדלא צ"ק, ט] אליבא דה"ק ופלוני צ"ק, י] י"ל וכו"ש הכא דסתם לן מנא בשלון צ"ה דעדיף כי הצי"ח, יא] ס' דמפרש צ"ק, יב] מכל הני אין צ"ק, יג] אע"ג צ"ק, יד] צקדשי מקדש הוא וכו' דאקדשי מקדש קאי צ"ק, יה] צמיהא צ"ק, יז] צככור ימנן יקבר כששחטו, יח] בין אמר צככור גופיה דכי ה"ג פריך מפטר חמור דתנן צ"ק, יט] פטר צ"ק,

תורה אור השלם

- לא יבקר בין טוב לרע ואל ימירנו ואם חמור ימירנו ודקה הוא ותמורתו ידקה קדש לא יאכל:
- ובשדם ידקה לך בנחזה והתנופה ובשוק הימין לך בדרבך יח יח

הגהות הב"ח

(ה) גבי לאחר שחיטה דאקלישא קדושהיא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פסק וכו' דפרישו שהחלב מותר ליעובר כוכבים. פי' לעיל לא ע"כ מד"ה מגליש:

מוסף רש"י

אימתי עושה תמורה מחיים. הכא נמי אימתי אינו נגאל לא אמרה מורה אלא מחיים. אכל לאחר שחיטה נמכר (לעיר לא.) העמדה והערכה. שמעומה על נגליה ויעריכה הסהן כדכתיב (ויקרא כו) והעמיד את הנהמה לפני הסהן והעריך הסהן וגו' (שבועות יא.) לא ימנה ישראל עם הכהן לבכור. לאסיל עם הסהן בשר צכר צעל מוס ששחטו הסן (תמורה כד.) אפילו עובד כוכבים. מותר לאסיל ממנו (תמורה ז.)